

Το κείμενο δημοσιεύεται λόγω της επικείμενη εκδήλωσης για την ιστορία του χωριού και της ιαματι

ΙΕΡΟΙ ΝΑΟΙ ΣΤΑ ΔΕΛΛΑΠΟΡΤΑΤΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ

1. Ιερός Ναός Γεννήσεως της Υπεραγίας Θεοτόκου (Παναγία η Δελλαπόρτισσα ή Δελλαπορτίτισσα)

Κτίστηκε στο μέσον του 17ου αιώνα από την οικογένεια Δελλαπόρτα όταν κυνηγήθηκε και εδιώχθη

Εορτάζει στις 8 του Σεπτεμβρίου όπου γίνεται ιερά πανήγυρις με κατάνυξη και ολονυκτία.

Σημαντική βοήθεια πρόσφερε παλιός εφημέριος του ναού π. Χαράλαμπος Μαρκέτου και το εκλιπών ζεύγος Φωτίου (Επίτροπος) και Σταμούλας Γραικούση, όπως και ο Γεράσιμος Σαράντη Αντωνάτος που διατήρησαν το πανηγύρι αμείωτο και ευλαβικό. Πέρα από πολλούς Παλικησιάνους προσκυνητές και από Δελλαπορτάδες που έρχονται απ' όπου κι αν κατοικούν, για πολλά χρόνια κοσμούσε με την παρουσία του την εορτή και το ζεύγος Γεώργιου Ι. Γερουλάνου με τη σύζυγό του Ιωάννα που φρόντιζαν με περισσή αγάπη και με οικονομική φροντίδα το ναό.

Το πανηγύρι στα Δελλαπορτάτα είναι ονομαστό από παλιά για το Λουλούδι της Παναγίας που υπάρχει και φυλάσσεται στο ναό αυτόν. Πρόκειται για «ξυλόβλαστο λουλούδι, ή λουλούδι της ερήμου», το οποίο ανοίγει και «απλώνει» ή ξετυλίγει τα μαζεμένα του κλαδιά κατά τη διάρκεια των ακολουθιών της Ιεράς Πανήγυρις της Παναγίας. Όταν τελειώσει η γιορτή της Παναγιάς αυτό φυλάσσεται προσεκτικά σε κατάλληλη γυάλα, αφού ήδη από μόνο του αρχίζει να κλείνει ή να μαζεύει όπως λένε. Θεωρείται ένα θαύμα που επιτελείται από την πίστη των προσευχομένων και λειτουργηθέντων στο Γενέσιον της Θεοτόκου. Το

Λουλούδι αυτό το έφερε πριν πολλά χρόνια η Ελένη Δελλαπόρτα από τα Ιεροσόλυμα.

Επίσης, στον Ιερό αυτόν Ναό εορτάζει και ο Άγιος Νικόλαος του Μαγιού ή ο Μαγιάτικος Άγιος Νικόλαος στις 10 του Μαΐου. Την εορτή αυτή ξεκίνησε ο παλιός εφημέριος του Ναού, Χαράλαμπος Μαρκέτος, ο οποίος με δική του προσπάθεια και μέριμνα φρόντισε να συντηρηθεί η παλιά εικόνα του Αγίου Νικολάου και να πραγματοποιείται το πανηγύρι. Η εικόνα αυτή βρισκόταν στην παλιά εκκλησία του Αγίου Νικολάου και αργότερα μεταφέρθηκε στο ναό της Παναγίας. Εικονίζει τον Άγιο Νικόλαο στο κέντρο και τριγύρω υπάρχουν μικρογραφίες από τη ζωή και τα θαύματα του αγίου αυτού. Η εικόνα σήμερα φυλάσσεται σε ξυλόγλυπτο θρόνο, προσφοράς του Γεωργίου Ιωάννη Γερουλάνου.

Στις σε κάποιο χώρο της εκκλησίας το 2007 άρχισε η κατασκευή μικρού οικήματος- κελιού για τις ανάγκες του ναού, με την οικονομική στήριξη του Γεωργίου Ι. Γερουλάνου και της Μαργαρίτας Πόγγη-Σκοτσιμάρα. Το κελί εγκαινιάστηκε το 2008.

Πριν τους σεισμούς του 2014 από προσπάθειες του ιερέα και των επιτρόπων, ο ναός έχει αρχίσει να διακοσμείται με σημαντικές αγιογραφίες στους τοίχους του κυρίου μέρους , από έργα του ζεύγους Πυλαρινού.

Στον αγώνα για τη «διατήρηση και τη λειτουργία» του ναού της Παναγίας, εκτός από τον ιερέα Μαρκέτο Χαράλαμπο για το χρονικό διάστημα που ήταν εφημέριος στο ναό, και τους παλιούς επιτρόπους Φώτιο Γραικούση και Γεράσιμο Σαράντη Αντωνάτο, σημαντική ήταν η παρουσία και η προσφορά της συζύγου του Φ. Γραικούση, της Σταμούλας, που αγωνιζόταν καθημερινά για το ναό και τη σωστή λειτουργία του.

Στην οικία δε του Φώτη Γραικούση έπειτα από τη Θεία Λειτουργία της ιεράς πανήγυρις στρωνόταν το τραπέζι για τους ιεροψάλτες, τον ιερέα και τους φιλοξενούμενους του χωριού.

Είναι αλήθεια πως τόσο οι Δελλαπορτάδες όσο και ο σημερινός εφημέριος Χαράλαμπος Μαρκέτος έδωσαν ένα ξαναζωντάνεμα θρησκευτικό και κοινωνικό στην ιερά πανήγυρη του χωριού. Φυσικά η παρουσία, η αγάπη και το ενδιαφέρον που εκδήλωνε ποικιλοτρόπως, το ζεύγους Γεωργίου και Ιωάννας Γερουλάνου, στήριζαν όλες αυτές τις προσπάθειες της παράδοσής μας.

Κατά την περίοδο των σεισμών του 2014, όπου επλήγησαν οι εκκλησίες της Παλικής, μέσα σ' αυτές και η εκκλησιά της Παναγίας της Δελλαπορτίτισσας, έπαθε μεγάλες ρηγματώσεις και ζημιές. Με την αμέριστη φροντίδα του εφημερίου του ναού π. Νικόλαου Θεοφιλάτου και των επιτρόπων: Σπύρου Σαράντη Αντωνάτου και Σταματούλας Μαρκάτου αποκατεστάθη πλήρως εσωτερικώς και εξωτερικώς και έγινε λειτουργική για τις ανάγκες των πιστών. Επίσης, η βοήθεια που προσέφεραν οι χωριανοί Δελλαπορτάδες όπου γης, αλλά και άλλοι φίλοι του χωριού ήταν μεγάλη και στάθηκε πολύτιμη αρωγή για την αποκατάσταση του ιερού κτίσματος του ναού. Πέρα από τους επιτρόπους και τον εφημέριο του ναού, π Νικόλαο Θεοφιλάτο που αφοσιωμένα φροντίζουν το κάθε τι που είναι απαραίτητο, τη παρουσία της και τη βοήθειά της δίνει απλόχερα η Φιλένη Αντωνάτου, σύζυγος του Σπύρου Σαράντη Αντωνάτου.

2. Ιερός Ναός Υπεραγίας Θεοτόκου Ζωοδόχου Πηγής (Αγίας Ελεούσας)

Ανατολικά από το χωριό Δελλαπορτάτα και στη θέση Λαγκάδι μέσα στη ρεματιά υπήρχε η εκκλησία της Αγίας Ελεούσας. Αναφέρεται ως πρώτη μαρτυρία η ύπαρξή της σε νοταριακή πράξη το 1647. Ανήκε στην οικογένεια Μαρκόπουλου και αργότερα στην οικογένεια Κατσαϊτή. Προσεισμικά ο ναός είχε ένα μικρό οίκημα που χρησιμοποιείτο ως κελί. Σήμερα ανήκει όλη αυτή η περιοχή μαζί με την ιαματική πηγή που υπάρχει ακόμη εκεί στον Φώτη Γερασίμου Γραικούση.

Η ιαματική πηγή απασχόλησε μελετητές και ερευνητές για τις θεραπευτικές ιδιότητες που

έχει το θειούχο νερό της.

3. Ο Ιερός Ναός του Αγίου Νικολάου

Ο ναός αυτός υπήρχε στο χωριό στα Δελλαπορτάτα από τον 17ο αιώνα. ανήκε στις οικογένειες Αβλίχου και Μαρκοπούλου και αργότερα στις οικογένειες Τυπάλδου και Μαρκοπούλου. Ο ναός καταστράφηκε από τους σεισμούς του 1867 και τα ερείπιά του βρίσκονται ακόμη απέναντι από τη διασταύρωση των οδών Δελλαπορτάτα και Μονάμπελες.

4. Ιερός Ναός Αγίου Ιωάννου Προδρόμου στο Χόχλιο

Ο ναός αυτός αναφέρεται από το 1766 και ήταν ιδιόκτητος της οικογένειας Δελλαπόρτα (Κλάδος Δαρείου).

5. Ιερός Ναός του Αγίου Γεωργίου στις Αμμουδαρές

Τα ερείπια του, από την φωτιά που τον κατέστρεψε πριν λίγα χρόνια βρίσκονται ακόμη σήμερα στο δρόμο που ανεβαίνει στο χωριό από τον κάμπο της Υπαπαντής στα Βαριά. Αναφέρεται από το 1690 και από το 1824 ανήκε στην οικογένεια Κατσαΐτη και πολύ αργότερα στην οικογένεια Δελλαπόρτα.

Γεράσιμος Σ. Γαλανός

Εστάλη στην ΟΔΥΣΣΕΙΑ, 1/8/2019 #ODUSSEIA #ODYSSEIA